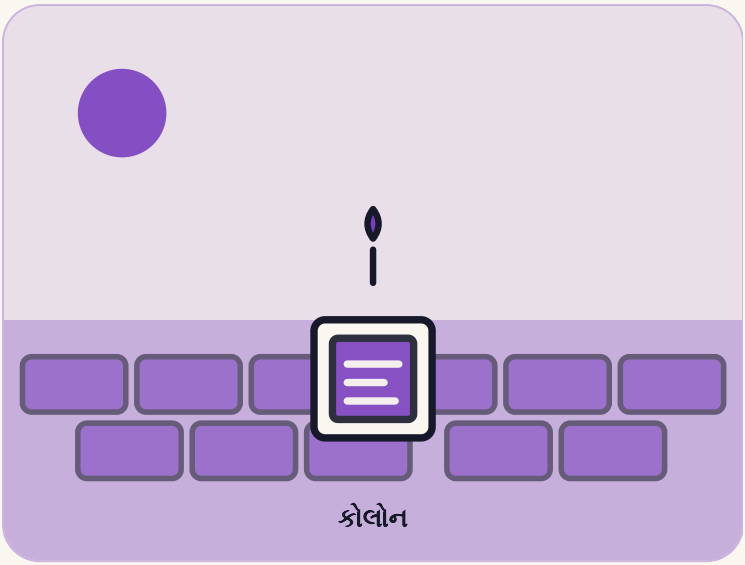

જર્મની

જે પથ્થરો તમને અટકાવી દે છે

કલાકાર ગુંટર ડેમ્નિગે નાઝી પીડિતોનાં નામ દર્શાવવા ફૂટપાથમાં નાના પિત્તળના પથ્થરો મૂક્યા. હવે 100,000થી વધુ છે.

ક્યાં કોલોન

કોણ ગુંટર ડેમ્નિગ, એક જર્મન કલાકાર, અને એ ઘણા લોકો જેઓ નાઝી પીડિતોનાં નામ નોંધવામાં તેમને મદદ કરે છે

ક્યારે 1990 થી 2023

4 મિનિટનું વાંચન

વાર્તા

1990માં જર્મન કલાકાર ગુંટર ડેમ્નિગ રંગનું પૈડું લઈને કોલોનમાં ચાલ્યા. તેઓ એ રસ્તો ચિહ્નિત કરી રહ્યા હતા જેના પરથી નાઝીઓ મે 1940માં 1,000 સિન્ટી અને રોમા લોકોને લઈ ગયા હતા. રંગ ઝાંખો પડી ગયો. એટલે તેમણે તેની જગ્યાએ જમીનમાં જડેલા પિત્તળના અક્ષરો મૂકવાનું શરૂ કર્યું.

કામ કરતી વખતે એક વૃદ્ધ મહિલાએ આ પ્રોજેક્ટની પ્રશંસા કરી. પણ તેમને શંકા હતી કે તેમના મહોલ્લામાં ક્યારેય કોઈ સિન્ટી કે રોમા રહ્યા હતા. ડેમ્નિગે જોયું કે કેટલી બધી કહાણીઓ ભુલાઈ ગઈ છે. તેઓ તેમને એ ગલીઓમાં પાછી લાવવા માંગતા હતા જ્યાં લોકો રહેતા હતા.

> કોઈ વ્યક્તિ ત્યારે જ ભુલાય છે જ્યારે તેનું નામ યાદ રખાતું નથી.
>
> તાલમુદનો એક અંશ, જે ગુંટર ડેમ્નિગ ટાંકવાનું પસંદ કરે છે

ફૂટપાથમાં એક પથ્થર

તેમનો વિચાર નાનો હતો. કોંક્રિટના એક ઘન ટુકડા પર દસ સેન્ટિમીટર પહોળી પિત્તળની પટ્ટી, જે ફૂટપાથમાં જડેલી હોય. તેને એ છેલ્લા ઘરની બહાર મૂકાય છે જે કોઈએ પોતાની મરજીથી પસંદ કર્યું હતું, નાઝીઓએ તેમને સતાવ્યા તે પહેલાં. તેના પર નામ અને તારીખો હોય છે, અને સામાન્ય રીતે શબ્દો “અહીં રહેતા હતા”. તેમણે તેને “સ્ટોલ્પરસ્ટાઇન” કહ્યો, જેનો અર્થ ઠોકરરૂપ પથ્થર થાય.

પહેલો પથ્થર 16 ડિસેમ્બર 1992ના રોજ કોલોનના સિટી હૉલની સામે મૂકાયો. તેના પર સિન્ટી અને રોમાને લઈ જવાના આદેશની પહેલી પંક્તિ કોતરેલી હતી. જાન્યુઆરી 1995માં નામવાળા લોકો માટે પહેલા પથ્થરો મૂકાયા.

13,000

ઑક્ટોબર 2007 સુધીમાં મુકાયેલા પથ્થરો, 280થી વધુ શહેરોમાં

26

2021 સુધીમાં પથ્થરો ધરાવતા દેશો, Romea મુજબ

100,000

મે 2023 સુધીમાં મુકાયેલા પથ્થરો, Wikipedia મુજબ

ઘણા હાથોનો પ્રોજેક્ટ

કોઈ પણ પથ્થર માટે વિનંતી કરી શકે છે. વિનંતી સ્થાનિક જૂથો, પરિવારો, ઇતિહાસકારો કે શાળાઓ તરફથી આવે છે. વિદ્યાર્થીઓ અને શિક્ષકો ઘણી વાર શોધે છે કે કોણ ક્યાં રહેતું હતું. દરેક પથ્થરનો ખર્ચ દાનથી ચાલે છે, અને દરેક પથ્થર હાથથી બને છે.

ડેમ્નિગે મોટા ભાગના પથ્થરો જાતે મૂક્યા છે. તેઓ ત્યાં હાજર રહેવા માંગે છે. તેઓ આવનારા લોકો સાથે વાત કરે છે, અને દરેક પથ્થર કાળજીથી મૂકે છે. નામ વાંચવા માટે તમારે માથું નમાવવું પડે છે.

26 મે 2023ના રોજ 100,000મો પથ્થર ન્યુરેમબર્ગમાં યોહાન વાઇલ્ડ નામના એક અગ્નિશામક માટે મૂકાયો. દરેક શહેર સહમત નથી. ઉદાહરણ તરીકે, મ્યુનિક પથ્થરો સ્વીકારતું નથી. તે યાદ કરવાના બીજા રસ્તા શોધે છે.

ક્યારે શું થયું

- **1990** ડેમ્નિગ કોલોનમાં સિન્ટી અને રોમાના 1940ના દેશનિકાલનો માર્ગ રંગે છે.
- **1992** પહેલો સ્ટોલ્પરસ્ટાઇન કોલોનના સિટી હૉલની સામે મૂકાય છે.
- **1995** કોલોનમાં નામવાળા લોકો માટે પહેલા પથ્થરો મૂકાય છે.
- **2007** 280થી વધુ શહેરોમાં 13,000થી વધુ પથ્થરો મુકાઈ ચૂક્યા છે.
- **2023** 100,000મો પથ્થર ન્યુરેમબર્ગમાં મૂકાય છે.

પ્રકરણ બીજું

આ વાર્તા ખાસ કેમ છે

આ સ્મારક કોઈ સંગ્રહાલયમાં નથી. તમે તેને સંયોગથી, તમારા પગ પાસે શોધો છો.

તેની શરૂઆત એક પાડોશીના એક શંકાભર્યા વાક્યથી થઈ, અને તેને ચાલવા ન દેવાના નિર્ણયથી.

અમારો મત

ડેમ્બ્રિગે ભુલાઈ જવાને એક નાની, રોજની યાદમાં ફેરવી દીધું, એક-એક નામ સાથે.

પ્રકરણ ત્રીજું

આપણે શું શીખી શકીએ

1 જે ચોંકાવે તેને સાંભળો

એક વૃદ્ધ મહિલાની શંકાએ તેમને બતાવ્યું કે કેટલું બધું ભુલાઈ ગયું છે.

આ અજમાવો: આ અઠવાડિયે કોઈ એક ટિપ્પણી નોંધો જેણે તમને ચોંકાવ્યા. પૂછો કે તેની પાછળ શું છે.

2 યાદને અંગત બનાવો

દરેક પથ્થર એક વ્યક્તિ અને તેમના રહેવાની જગ્યાનું નામ કહે છે.

આ અજમાવો: કોઈ એક વ્યક્તિનું નામ અને કહાણી જાણો, ફક્ત કોઈ સંખ્યા નહીં.

3 કામ બીજાઓને પોતાનું બનાવવા દો

કોઈ પણ પથ્થર માટે વિનંતી કરી શકે છે, અને શાળાઓ અને પરિવારો ઘણી વાર સંશોધન કરે છે.

આ અજમાવો: તમારો પ્રોજેક્ટ એવો બનાવો કે બીજા લોકો જોડાઈ શકે અને તેના ભાગો સંભાળી શકે.

4 વિચારને નાનો અને સ્પષ્ટ રાખો

દસ સેન્ટિમીટર પહોળી એક પટ્ટી દુનિયાભરનું સ્મારક બની ગઈ.

આ અજમાવો: તમારા વિચારને એક એવી સરળ વસ્તુમાં સમેટો જે લોકો જોઈ કે અડી શકે.

સાથે લઈ જવા જેવો એક વિચાર

જ્યાં કોઈ કદી રહેતું હતું ત્યાં મૂકેલું એક નામ કોઈ અજાણ્યાને રસ્તામાં અટકાવી શકે છે.

સ્રોત (અંગ્રેજીમાં)

Stolpersteine in Berlin
Art Project Stolpersteine

Stolpersteine (official project site)
Frequently asked questions

Romea.cz
Gunter Demnig marked the Nazi deportation route of thousands of Roma and Sinti from Cologne, Germany, then invented the Stolpersteine (2021)

Wikipedia
Stolperstein

હકીકત-ચકાસણી નોંધ: ચારેય સ્રોતો મુખ્ય વાર્તા પર સહમત છે અને કેટલીક વિગતોમાં જુદા પડે છે. કોલોનમાં પહેલી રંગ-રેખા: બર્લિનના Stolpersteine કહે છે કે ડેમ્નિગે મે 1940માં 1,000 સિન્ટી અને રોમાના દેશનિકાલને ચિહ્નિત કરવા 1990માં સફેદ ઘરેલુ રંગ વાપર્યો; Romea.cz કહે છે કે તેમણે 6 મે 1990ના રોજ ખાસ બનાવેલું પૈડું વાપર્યું અને શબ્દો “Eine Spur durchs Vergessen” આપે છે; સત્તાવાર FAQ કહે છે કે તેમણે 1991માં રંગ-રેખા બનાવી; વાર્તા 1990 અને “રંગનું પૈડું” કહે છે. જે વૃદ્ધ મહિલાને શંકા હતી કે તેમના મહોલ્લામાં સિન્ટી કે રોમા રહ્યા હતા, તે સત્તાવાર FAQ, બર્લિનના Stolpersteine અને Romea.czમાં છે; સત્તાવાર FAQ અને Romea.cz કહે છે કે તેણે પ્રોજેક્ટની પ્રશંસા કરી. પહેલો પથ્થર: 16 ડિસેમ્બર 1992ના રોજ કોલોનના સિટી હૉલની સામે, હાઇનરિખ હિમલરના આદેશની પહેલી પંક્તિ સાથે, બર્લિનના Stolpersteine, Romea.cz અને Wikipediaમાં છે. નામવાળા લોકો માટે પહેલા પથ્થરો:

બર્લિનના Stolpersteine કહે છે જાન્યુઆરી 1995 કોલોનમાં, Wikipedia કહે છે જાન્યુઆરી 1995, અને Romea.cz કહે છે 4 જાન્યુઆરી 1995 અને ઉમેરે છે કે તે સત્તાવાર પરવાનગી માંગ્યા વિના થયું; વાર્તા “જાન્યુઆરી 1995” કહે છે. પથ્થરોની સંખ્યા: ઑક્ટોબર 2007 સુધીમાં 280થી વધુ શહેરોમાં 13,000 અને 26 મે 2023ના રોજ ન્યુરેમબર્ગમાં યોહાન વાઇલ્ડ માટે 100,000મો પથ્થર Wikipediaમાંથી છે; Romea.cz 2021માં 26 દેશોમાં લગભગ 90,000 પથ્થરો કહે છે; વાર્તા 26 દેશો Romea.czના નામે અને 100,000 Wikipediaના નામે કહે છે, અને અમે 100,000ના આંકડા માટે બીજો સ્રોત ખોલી શક્યા નથી. કદ (દસ સેન્ટિમીટર), છેલ્લું સ્વેચ્છાએ પસંદ કરેલું ઘર, શબ્દો “અહીં રહેતા હતા” અને નામ “ઠોકરરૂપ પથ્થર” Wikipedia અને સત્તાવાર સ્રોતોમાં છે. કોઈ પણ પથ્થર માંગી શકે, અને વિનંતી બહારથી આવે, એ સત્તાવાર FAQમાં છે; વિદ્યાર્થીઓ અને શિક્ષકોનું સંશોધન અને દાનથી પથ્થરોનો ખર્ચ Wikipediaમાં છે; હાથથી બનેલા પથ્થરો Wikipedia અને સત્તાવાર FAQમાં છે. ડેમ્નિગ મોટા ભાગના પથ્થરો જાતે મૂકે છે અને ત્યાં હાજર રહેવા માંગે છે, એ Romea.cz અને સત્તાવાર FAQમાં છે; લોકો નામ વાંચવા માથું નમાવે છે, એ Romea.czમાં છે. તાલમુદનો અંશ, જેમ ડેમ્નિગ ટાંકે છે, સત્તાવાર FAQ અને Romea.czમાં છે. મ્યુનિકનું પથ્થરો સ્વીકારવાનો ઇનકાર Wikipediaમાં છે. પથ્થરો નાઝીઓના દરેક પ્રકારના પીડિતો માટે છે, મોટા ભાગે યહૂદી, જેની યાદી ટૂંકી વાર્તા આપતી નથી; પૂરી શ્રેણી Wikipedia આપે છે. અમે DW, Guardian કે Stolpersteineનું હોમ પેજ (404 અથવા કોઈ સામગ્રી નહીં) ખોલી શક્યા નથી. પિન કોલોન બતાવે છે. “અમારો મત” વાળી લીટીઓ અમારું પોતાનું અર્થઘટન છે. બાકીનું બધું ઉપરના સ્રોતોમાંથી છે.